

burgerij op 3 juni op Curaçao (bevolkingsaantal: ruim vijf-en-vijftigduizend zielen) een huis-aan-huis collecte georganiseerd die f 270 000 opbracht, 'velen, zeer velen gaven', aldus een verslag uit '52, 'een vol weekloon'.¹ Meer nog: om het de gouverneur, G. J. J. Wouters, gemakkelijk te maken, was op initiatief van het comité een concept-vluchtelingenbesluit opgesteld hetwelk inhield dat de vluchtelingen zich op door de politie aan te wijzen plaatsen zouden vestigen, dat hun verblijf uit eigen middelen of uit het te vormen fonds bekostigd zou worden en dat zij voor een eventuele definitieve vestiging apart verlot zouden moeten aanvragen. Voorshands was er voor die vluchtelingen voldoende woonruimte: de eerste zeshonderd zouden in leegstaande landhuizen opgenomen kunnen worden. Eind mei had minister Welter er bij gouverneur Wouters op aangedrongen, Curaçao voor vluchtelingen open te stellen – Wouters had onmiddellijk teruggeseind dat hij daartoe niet bereid was. Welter had vervolgens op 4 juni op een 'coulante houding' aangedrongen, althans 'tegenover Nederlandse uitgewekenen, over voldoende middelen beschikkend', maar Wouters had zijn weigering op 5 juni (twee dagen dus nadat de bevolking van Curaçao van haar grote offervaardigheid had doen blijken²) nagenoeg geheel gehandhaafd:

'Gezien ernstige woningnood, totaal gebrek aan hotelvoorziening, onmogelijk Nederlandse uitgewekenen ook indien zelf over voorlopig voldoende middelen beschikkend in Curaçao toe te laten stop met oog hierop kan ik alleen toelating verlenen aan betrouwbare familieleden van alhier reeds gevestigde Nederlanders die bereid familieleden geheel hunnen laste in eigen huis op te nemen.'³

Welter ergerde zich aan dit standpunt en toen gouverneur Wouters later in juni óók weigerde, enkele honderden Joodse vluchtelingen uit Europa die al maanden vruchteloos met een schip van de Koninklijke Nederlandse Stoomboot-Maatschappij (de KNSM) langs de westkust van Midden- en Zuid-Amerika en in het Caraïbische gebied gezworven hadden, tot Curaçao toe te laten, maakte Welter het de gouverneur duidelijk dat hij, als deze blééf weigeren, gebruik zou maken van zijn recht als minister om de gou-

¹ Interview met dr. Chr. Engels, *Beurs- en Nieuwsberichten* (Curaçao), 7 okt. 1952 (*Eng.*, punten l en m, gestenc. bijl. 467, p. 6). ² Er zijn in die dagen ook bedragen voor hulp aan vluchtelingen bijeengebracht op Aruba, Bonaire, Saba, St. Eustatius en St. Maarten, maar daarvan kennen wij de grootte niet. Op Aruba is in totaal, mede door giften van de Amerikaanse maatschappij die er een grote raffinaderij had, f 300 000 bijeengebracht, maar dat bedrag slaat niet alleen op de inzamelingsactie van juni '40. ³ Bijlage bij brief, 9 febr. 1952, van de gouverneur der Nederlandse Antillen aan G. J. J. Wouters (*Eng.*, dl. VI b, p. 109).